

Raadsinformatiebrief

GEMEENTEBESTUUR

onderwerp Gemeentefonds / meicirculaire 2020
RIB nummer 2020 98
collegevergadering d.d. 7 juli 2020
programma Algemene middelen
portefeuillehouder A. Roest

ons kenmerk 1655578
team RGFINT/RGBAMO
steller JHP Custers / F. Maas
doorkiesnummer +31 77 3596123 / 6117
e-mail j.custers@venlo.nl / f.maas@venlo.nl
datum 25 juni 2020
bijlage(n) N.v.t.
datum verzonden

10 JULI 2020

Informatie voor de raad (voor kennisgeving)

Recent is de meicirculaire 2020 uitgebracht door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Ter voorbereiding op de begrotingsbehandeling 2021 – 2024 informeren wij u over de ontwikkelingen op hoofdlijnen. De uit de meicirculaire voortvloeiende ontwikkelingen zijn onderdeel van de integrale afwegingen bij de begrotingsvoorbereiding 2021-2024 en de FinRap 2020. De integrale afweging en voorbereiding vindt plaats op basis van de door u vastgestelde kaders en toepassing van de begrotingsregels.

Burgemeester en wethouders van Venlo
de secretaris

Twan Beurskens

de burgemeester

Antoin Scholten

Samenvatting (Verplicht, maximaal een half A4)

De uitkeringen uit het gemeentefonds zijn de grootste inkomstenbronnen van de gemeente Venlo. Periodiek wordt u geïnformeerd over de ontwikkelingen van deze uitkeringen. Dit vindt plaats bij het verschijnen van de circulaire gemeentefonds van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (voorjaar de meicirculaire en najaar de septembercirculaire). Besluitvorming over de inzet van de (meerjarige) ontwikkelingen wordt betrokken bij de integrale afwegingsmomenten. De *meicirculaire* is daarmee een belangrijke bouwsteen voor de (*programma*)begroting en de *septembercirculaire* is dit voor de *kadernota*.

Recent zijn wij middels de meicirculaire geïnformeerd over de macro – economische ontwikkelingen en de gevolgen hiervan voor de uitkeringen uit het gemeentefonds. De netto - ontwikkeling van de hoogte van de uitkeringen uit het gemeentefonds ten opzichte van de kadernota 2021 is als volgt:

Tabel: Ontwikkeling gemeentefonds ten opzichte van de septembercirculaire (kadernota 2021)

Bedragen x € 1.000	2020	2021	2022	2023	2024
Netto-resultaat	2.126	2.706	3.848	2.712	1.613

Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat uit het accres de (bovengemiddelde) loon- en prijsontwikkelingen bekostigd worden evenals de volume ontwikkelingen aan de lastenkant van de begroting. Vanaf 2020 geldt dit voor het totaal van de begroting inclusief de decentralisatie opgave in het sociaal domein. Tot en met de begroting 2019 werd dit separaat vergoed.

Toevoegingen / onttrekkingen gemeentefonds

Naast bovengenoemde ontwikkelingen worden er door het Rijk bedragen aan het gemeentefonds toegevoegd of onttrokken. Het gaat hierbij om algemene middelen die een relatie (kunnen) hebben met de uitgavenontwikkeling die wij in de begroting hebben opgenomen op andere beleidsterreinen en/of nieuwe taken die wij moeten uitvoeren.

De uit de meicirculaire voortvloeiende ontwikkelingen zijn onderdeel van de integrale afwegingen bij de begrotingsvoorbereiding 2021 – 2024 en de FinRap 2020. De integrale afwegingen en voorbereiding vindt plaats op basis van de door u vastgestelde (inhoudelijke en financiële) kaders en toepassing van de begrotingsregels.

Bijlagen

Nr.	Naam	Datum
1.	..	..
2.	..	..
3.	..	..
4.	..	..
5.	..	..

Onderbouwing

Algemene toelichting

1. Wat is de kernopgave (Wat wordt voorgelegd aan de raad?)

De uitkeringen uit het gemeentefonds zijn de grootste inkomstenbronnen van de gemeente Venlo. Periodiek wordt u geïnformeerd over de ontwikkelingen van deze uitkeringen. Dit vindt plaats bij het verschijnen van de circulaire gemeentefonds van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (voorjaar de meicirculaire en najaar de septembercirculaire). Besluitvorming over de inzet van de (meerjarige) ontwikkelingen wordt betrokken bij de integrale afwegingsmomenten. De *meicirculaire* is daarmee een belangrijke bouwsteen voor de (*programma*)begroting en de *septembercirculaire* is dit voor de *kadernota*.

2. Waarom? (Wat is het doel van de raadsinformatiebrief?)

Recent zijn wij door middel van de meicirculaire geïnformeerd over de macro – economische ontwikkelingen, de te verwachten toevoegingen en onttrekkingen aan het gemeentefonds door het Rijk en de ontwikkeling van de rijksuitgaven. De ontwikkelingen in het gemeentefonds moeten bezien worden binnen het totaal van alle ontwikkelingen binnen de gemeente Venlo.

3. De informatie

De te verwachten ontwikkeling van de hoogte van uitkeringen uit het gemeentefonds ten opzichte van de kadernota (i.c. de septembercirculaire 2019 inclusief de te verwachten loon- en prijsontwikkelingen) is als volgt¹:

Tabel: Ontwikkeling gemeentefonds ten opzichte van de septembercirculaire (kadernota 2021)

Bedragen x € 1.000	2020	2021	2022	2023	2024
Meicirculaire 2020	251.903	239.119	237.500	235.806	234.026
Septembercirculaire 2019 (RIB 2019-130)	245.107	245.336	242.363	241.855	241.245
Kadernota 2021: loon- prijscompensatie		2.742	2.708	2.707	2.706
Bruto resultaat gemeentefonds	6.796	-8.959	-7.571	-8.756	-9.925
A. Af/Bij toevoegingen en onttrekkingen	4.670	-11.665	-11.419	-11.468	-11.538
B Netto-resultaat	2.126	2.706	3.848	2.712	1.613

De uitkeringen uit het gemeentefonds zijn vrij besteedbaar en vormen daarmee een algemeen dekkingsmiddel. De inzet behoort tot het budgetrecht van de raad. De ontwikkeling van het bruto resultaat wordt voor een belangrijk deel veroorzaakt door:

¹ Momenteel vindt de voorbereiding van de begroting 2021 plaats. Indien hieruit voortschrijdende inzichten ontstaan voor wat betreft gewijzigde parameters kan dit nog effect hebben op bovenstaande cijfers.

A. Risico 'toevoegingen / onttrekkingen gemeentefonds'

Door het Rijk worden er bedragen aan het gemeentefonds toegevoegd of onttrokken (taakmutaties). Deze toevoegingen of onttrekkingen kunnen leiden tot een toe- of afname van uitgaven op andere beleidsterreinen en/of leiden tot uitgaven die betrekking hebben op (nieuwe) taken. Op hoofdlijn gaat het om de volgende risico's en kansen:

- *Beschermd wonen: Uitname Wlz vanaf 2021 € 13,5 miljoen nadelig*
Doordat deze taak wordt overgedragen leidt dit tot een afname van het gemeentefonds van € 13,5 miljoen. Dit betekent dat ook aan de lastenzijde van de begroting een forse daling van de uitgaven. In de begrotingsvoorbereiding wordt deze lastendaling in beeld gebracht.
- *Beschermd Wonen: Volume en prijsontwikkeling vanaf 2020 € 1,6 miljoen voordelig*
Voor het jaar 2020 wordt er separaat een bedrag toegevoegd voor volume en prijsontwikkelingen binnen Beschermd Wonen
- *Perspectief op werk:* Voor de regionale aanpak 'perspectief op werk' wordt er € 1 miljoen beschikbaar gesteld op basis van een ondertekent convenant
- *Participatie:* € 0,680 miljoen voordelig in 2020 aflopend naar € 0,437 miljoen in 2024.
- *Overige:*
Diverse toevoegingen en onttrekkingen van per saldo € 1,380 miljoen voordelig in 2020 aflopend naar nihil in 2024.

Overeenkomstig de bestendige gedragslijn worden deze ontwikkelingen bij de integrale afweging van de begroting 2021 – 2024 en de FinRap 2020 afgezet ten opzichte van (mogelijke) ontwikkelingen aan de lastenkant.

B. Netto – resultaat

Dit betreft het netto resultaat ten opzichte van de kadernota dat ten gunste of ten laste kan komen van de algemene middelen. Het netto resultaat wordt voornamelijk veroorzaakt door de ontwikkelingen van het accres.

Accres

De ontwikkeling van het gemeentefonds wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Volgens het systeem van 'samen de trap op en samen de trap af' (normeringssystematiek) hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. De toe- of afname van het gemeentefonds als gevolg van de rijksuitgaven wordt het accres genoemd. Vanuit het accres vindt voor een belangrijk deel de bekostiging van de loon- prijsontwikkelingen plaats.

Het substantiële bedrag dat het rijk uitgeeft aan de noodmaatregelen inzake de coronacrisis worden buiten de zogenaamde accres gerelateerde uitgaven gehouden. Dit betekent dat deze uitgaven niet meetellen voor de bepaling van de rijksuitgaven en daarmee voor de ontwikkeling van het gemeentefonds.

De afgelopen jaren hebben schommelingen in het accres, en de doorwerking hiervan op de gemeentelijke begrotingen onrust veroorzaakt bij de medeoverheden. Om in deze bijzondere tijd de schommelingen voor medeoverheden te dempen en te zorgen voor stabielere inkomsten wordt het accres voor 2020 en 2021 "bevroren" op de stand van deze

meicirculaire. Als er zich grote onverwachte wijzigingen voordoen zal hierover door het Rijk met de VNG in gesprek gegaan worden. Het is aan een nieuw kabinet om in overleg met de medeoverheden te besluiten hoe in de toekomst met het accres om te gaan. Dan zal ook duidelijk worden op welke wijze er eventueel bezuinigd gaat worden en op welke wijze dit zich vertaalt in het accres voor 2022 en verder. Daarom zal in het begrotingsproces 2021 dit onderdeel zijn van de risico – analyse in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing.

Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat ook uit het accres de (bovengemiddelde) loon- en prijsontwikkelingen bekostigd moeten worden evenals de volume ontwikkelingen aan de lastenkant van de begroting. Vanaf 2020 geldt dit voor het totaal van de begroting inclusief de decentralisatie opgave in het sociaal domein. Voor 2020 werd dit separaat vergoed.

Correctie economische perspectief en loon-/prijsontwikkeling

Zoals in de eerdere raadsinformatiebrieven en de kadernota is aangegeven worden de door het ministerie aangegeven verwachte uitkeringen uit het gemeentefonds gecorrigeerd op basis van een (te) optimistisch economisch perspectief en te verwachten loon-/prijsontwikkeling. Voor het jaar 2021 gaat het hierbij om een correctie van € 0,8 miljoen, jaarlijks met € 0,8 miljoen oplopend naar € 3,2 miljoen in 2024. Dit behoudende scenario wordt enerzijds toegepast voor mogelijk tegenvallende accessen als gevolg van een lagere economische groei en afwijkende loon- en prijsontwikkelingen in het gemeentefonds.

Verdeelmodellen gemeentefonds

De fondsbeheerders werken samen met de VNG aan de herijking van de verdeling van het gemeentefonds. De herijking van de verdeelmodellen gaat enerzijds over het 'klassieke' deel van het gemeentefonds en anderzijds over de verdeelmodellen sociaal domein. Het doel van de nieuwe verdeling is om te komen tot een volledige en integrale herijking van het gemeentefonds. Met deze herijking wordt onder meer beoogd om de vastgestelde knelpunten in de verdeling van de middelen voor het sociaal domein op te lossen.

Uitgangspunt was dat de uitkomsten van de nieuwe verdeelmodellen in de mei circulaire 2020 gepresenteerd zouden worden. De verwachte ingangsdatum is opgeschoven van 1 januari 2021 naar 1 januari 2022.

De herijking in het sociaal domein staat in het eindrapport van onderzoeksbureau AEF. Verantwoordelijk minister Ollongren stuurde het 2 juni 2020 naar de Tweede Kamer, samen de tussenrapportage van de herijking van het klassieke domein van het gemeentefonds. Het onderzoek van dit laatste deel, uitgevoerd door Cebeon, is nog niet gereed. De uitkomsten van de nieuwe verdeelmodellen worden integraal behandeld. Verwachting is dat hier eind 2020 meer duidelijkheid over zal komen.

U bent hierover eerder geïnformeerd dat dit met substantiële herverdeeleffecten per individuele gemeente gepaard kan gaan zowel in positieve als negatieve zin. Naast de herijking van de verdeling worden een aantal regiotaken gedecentraliseerd naar de lokale gemeenten inclusief de financiering hiervan. Het gaat hierbij om onder andere Beschermd wonen en Maatschappelijke Opvang die Venlo voor de regio uitvoert als centrumgemeente.

BTW - compensatiefonds

Het BTW compensatiefonds voor gemeenten bedraagt € 2,956 miljard in 2019. Als de gezamenlijke declaraties onder het plafond blijven wordt het verschil in het gemeentefonds gestort. Bij overschrijding van het plafond volgt een uitname. Het plafond muteert jaarlijks met het accrespercentage. Door de bevroering van het accres in 2020 en 2021 is het plafond van het BTW compensatiefonds ook bevroren. In de begroting houden wij geen rekening met een verrekening van het BTW compensatiefonds met het gemeentefonds.

4. Historische paragraaf (Wat is de geschiedenis van dit dossier?)

Via RIB 2019-130 en de VoRap 2020 bent u geïnformeerd over de ontwikkelingen van de septembercirculaire 2019. In het hoofdstuk "budgettaire context" van de kadernota 2021 is dit beeld geactualiseerd voor verwachte loon- prijscompensatie vanuit het gemeentefonds.

5. Relatie met programma

Het gemeentefonds maakt onderdeel uit van de algemene middelen.

6. Vervolgprocedure voor de raad

De verdere uitwerking van de meicirculaire 2020 maakt onderdeel uit van het begrotingsproces (begroting 2021 – 2024) en FinRap 2020.